

Univerza v Ljubljani
Ekonomski fakulteta
Kardeljeva ploščad 17
1000 Ljubljana

doc. dr. Alenka Vrbinc

Recenzija učbeniškega kompleta za angleščino kot prvi tuj jezik v tretjem in četrtem letniku gimnazije

INSIGHT UPPER-INTERMEDIATE

Učbenik: Jayne Wildman, Fiona Beddall (2014). *Insight Upper-Intermediate*. Oxford: Oxford University Press.

Priročnik za učitelje: Katherine Stannett (2014). *Insight Upper-Intermediate*. Oxford: Oxford University Press.

Delovni zvezek: Rachael Roberts, Mike Sayer (2014). *Insight Upper-Intermediate*. Oxford: Oxford University Press.

Ljubljana, januar 2015

SPLOŠNI PODATKI O UČBENIŠKEM KOMPLETU IN CILJNI UPORABNIKI

Učbeniški komplet *Insight Upper-Intermediate*, ki je predmet te recenzije, je namenjen poučevanju angleščine kot prvega tujega jezika v tretjem in četrtem letniku gimnazije.

OPIS UČBENIŠKEGA KOMPLETA

Učbeniški komplet *Insight Upper-Intermediate* vključuje teme in naloge, ki ustrezajo nivoju znanja in starosti dijakov, ki jim je učbeniški komplet namenjen, in ki jih najdemo tudi v podobnih učbenikih za poučevanje angleščine na tej stopnji. Enote so strukturirane pregledno in so razdeljene na razdelke, ki imajo jasno določene in dosegljive cilje, cilj pa je dijake spodbuditi h kritičnemu razmišljanju o tematiki v posamezni enoti in k izmenjavi mnenj in stališč. Poudarek je na komunikativnih in interaktivnih dejavnostih, učenju in utrjevanju besedišča in slovnice in izboljševanju bralnega in slušnega razumevanja ter govornega sporazumevanja in pisnega sporočanja. Poudariti je treba, da je posebna pozornost namenjena tudi seznanjanju s kulturo, običaji in zgodovino angleško govorečih držav in medkulturnemu povezovanju. Glavni namen učbeniškega kompleta *Insight Upper-Intermediate* je priprava na samostojno vseživljenjsko učenje angleščine.

Učbeniški komplet je sestavljen iz:

- učbenika (*Student's Book*),
- delovnega zvezka (*Workbook*),
- priročnika za učitelje (*Teacher's Book*) z DVD-jem (*Teacher's Resource Disk*),
- treh avdio CD-jev,
- DVD-ja *Test Bank MultiROM* s testi, ki so na voljo v obliki PDF ali wordovega dokumenta, posnetki vseh besedil, namenjenih slušnemu razumevanju, oz. s posnetki vseh nalog za slušno razumevanje ter z rešitvami vseh nalog,
- digitalne verzije učbenika in delovnega zvezka (*iTools*),
- spletne strani za dijake (www.oup.com/elt/insight) in spletne strani za učitelje (www.oup.com/elt/teachers/insight).

UČBENIK: SESTAVNI DELI IN USTREZNOST

Učbenik, ki obsega 143 strani, ima grafično ustrezno podobo, saj je večbarven in vsebuje veliko slikovnega gradiva (fotografije, ilustracije). Sestavljen je iz desetih enot (str. 4 do 133) in dodatka (*Vocabulary bank* – str. 134 do 143). K učbeniku sodijo tudi trije CD-ji, na katerih so posneta vsa gradiva iz učbenika in delovnega zvezka, namenjena slušnemu razumevanju.

Enote obsegajo 12 strani in so razdeljene na pet razdelkov, ki so označeni s črkami od A do E. Vsakemu razdelku sta namenjeni dve strani, zadnji dve strani pa sta posvečeni besedišču (*Vocabulary insight*) in ponovitvi (*Review*). V razdelku A (*Reading and vocabulary*) je v obliki daljšega besedila uvedena téma, ki jo obravnava enota (npr. v prvi enoti z naslovom *Inspiration* so téma izzivi oz. premagovanje težav), predstavljeno je besedišče, na katerem je poudarek (v prvi enoti so to izrazi, ki jih uporabljamo, ko govorimo o premagovanju težav), vključenih je več nalog z govornim sporazumevanjem in drugih aktivnosti. Ta razdelek je povezan z razdelkom *Vocabulary bank* na koncu učbenika. Razdelek B (*Grammar and listening*) je namenjen bolj poglobljeni obravnavi določene slovnične strukture, ki jo dijaki srečajo že v besedilu v razdelku A. Slovnična struktura je uporabljena v besedilu, ki je namenjeno branju ali poslušanju, dijaki analizirajo različne primere, dopolnjujejo slovnična pravila, odgovarjajo na vprašanja o slovnični strukturi, v nalogi, namenjeni govornemu sporazumevanju, pa slovnično strukturo tudi praktično vadijo. Razdelek B je povezan z razdelkom *Grammar reference and practice* v delovnem zvezku. V razdelku C (*Listening, speaking and vocabulary*) dijaki utrjujejo besedišče in slovnične strukture iz predhodnih dveh razdelkov, pri čemer so naloge razdeljene na slušno razumevanje, govorno sporazumevanje ter na naloge z besediščem. Razdelek D (*Culture, vocabulary and grammar*) je namenjen seznanjanju s kulturo angleško govorečih držav. S pomočjo daljšega besedila se dijaki seznanijo z različnimi običaji, tradicijo in zgodovino angleško govorečih držav, dijake pa se nato spodbuja k razmišljanju o podobnostih in razlikah med kulturo angleško govorečih držav in njihovo kulturo. V tem razdelku dijaki najdejo besedila o Nelsonu Mandeli, kulturi aboridžinov, muzejih in eksponatih, Shakespearu in angleški književnosti, tradicionalni prehrani v Veliki Britaniji, inavguralni govor J. F. Kennedyja itd. Uvedeno je novo besedišče, v tem razdelku pa dijaki najdejo tudi nalogo, v kateri utrjujejo slovnico, predelano v določeni enoti (npr. v prvi enoti časi, v osmi enoti trpnik itd.). Podobno kot razdelek B je tudi razdelek D povezan z razdelkom *Grammar reference and practice* v delovnem zvezku. Zadnji razdelek v posamezni enoti, to je razdelek E (*Writing*), je namenjen pisnemu sporočanju, pri čemer morajo dijaki najprej preučiti strukturo danega besedila, narediti naloge, povezane z besediščem, ki ga srečajo v besedilu, nato pa dobijo navodila, kako naj se lotijo pisanja svojega besedila (npr. v prvi enoti pisanje članka, v sedmi enoti pisanje eseja itd.). Razdelku E sledi razdelek *Vocabulary insight*, s pomočjo katerega se dijaki učijo, kako naj pri učenju jezika uporabljajo različne vrste slovarjev (prva enota), kako s pomočjo pripon tvorijo nove besede (druga enota), kako se tvorijo in uporabljajo sestavljeni glagoli (tretja enota), kaj so frazemi in kakšna je njihova etimologija (četrti enota) itd. Zadnji razdelek v posamezni enoti se imenuje *Review*, namenjen pa je preverjanju znanja besedišča in slovnice, ki so se ju dijaki naučili v posamezni enoti. Vse naloge v tem razdelku so točkovane, kar omogoča dijakom, da spremljajo svoj napredek. Na koncu vsake druge enote najdemo na dveh straneh naloge za utrjevanje snovi (*Cumulative review*), te naloge pa so namenjene slušnemu in bralnemu razumevanju, govornemu sporazumevanju, rabi angleščine in pisnemu sporočanju. Ta razdelek je povezan z razdelkom *Literature insight* in

Exam insight v delovnem zvezku. Na koncu učbenika je še tako imenovana *Vocabulary bank*, ki je dijakom v pomoč pri širjenju besedišča, povezanega s tematiko, obravnavano v posamezni enoti.

V vsaki enoti najdemo okvirčke z naslovom *Strategy*, v katerih so koristni napotki, s pomočjo katerih dijaki razvijajo jezikovne veščine. Tako npr. v drugi enoti najdejo nasvete, kako naj aktivno poslušajo, da si bodo slišano bolje zapomnili, in kako naj prepoznajo slog besedila, da bodo lažje ugotovili, od kod je besedilo vzeto in komu je namenjeno. V vsaki enoti je tudi povezava na video odlomke, ki jih spremljajo različne naloge. Video odlomke in naloge najdemo na *Teacher's Resource Disk* in na *iTools*.

Če povzamemo, je treba v zaključku opisa učbenika *Insight Upper-Intermediate* še enkrat poudariti, da so v učbenik vključene teme, ki jih najdemo tudi v drugih podobnih učbenikih, namenjenih temu nivoju znanja (npr. premagovanje težav, izobraževanje, genski inženiring, zgodovina angleščine in besedišče, ki je bilo v angleščino prevzeto iz drugih jezikov, mediji, prehrana, nove tehnologije itd.). V besedilih pri posamezni enoti se pojavljajo slovnične strukture, ki se jih v določeni enoti obravnava: časi *Present simple*, *Present continuous*, *Past simple*, *Past continuous*, *Present perfect*, *Present perfect continuous*, *Past perfect*, *Past perfect continuous*, *Will future*, *Going to future*, *Future continuous*, *Future perfect*, *Future perfect continuous*; časovni odvisniki; prislovi pred pridevniki; členi; določilnice; glagolski vzorci; *used to* in *would*; prihodnjik v preteklosti; naklonski glagoli; inverzija; pogojni odvisniki (sedanji pogojniki, pretekli pogojniki, mešani pogojni odvisniki); trpnik; indirektni govor; oziralni odvisniki (omejevalni in neomejevalni); deležniški stavki. Dijaki se tako seznanijo s tem, kako se slovnična struktura uporablja v dejanskem sobesedilu. Prav tako je treba še enkrat omeniti dejstvo, da je v učbeniku pozornost namenjena vsem štirim veščinam, to je slušnemu in bralnemu razumevanju kot tudi govornemu sporazumevanju in pisnemu sporočanju.

DELOVNI ZVEZEK

Delovni zvezek obsega 135 strani, je črno-bel, natisnjen v dveh stolpcih in vključuje tudi slikovno gradivo (fotografije, ilustracije). Vsa besedila, namenjena slušnemu razumevanju, najdemo na *iTools* in na spletni strani za dijake (www.oup.com/elt/insight). Naslovi posameznih razdelkov se ujemajo z naslovi razdelkov v učbeniku in imajo ustrezno grafično podobo, tako da je razvidno, kaj posamezne naloge obravnavajo. Delovni zvezek predstavlja ustrezno dopolnilo učbeniku. V delovnem zvezku dijaki s pomočjo številnih nalog, ki jih uvajajo preprosto napisana in jasna navodila, utrjujejo slovnico in besedišče, predelano v učbeniku, v njem najdemo še dodatne naloge za bralno in slušno razumevanje ter pisno sporazumevanje. Na koncu vsake enote je razdelek *Progress check*, ki obsega eno stran, sestavljen pa je iz kratkih nalog, ki spodbujajo dijake k razmišljanju o tem,

kako dobro razumejo slovnico, besedišče in druge veščine, ki so se jih naučili v posamezni enoti. Te naloge so namenjene samoocenjevanju, kajti dijaki vsak odgovor ovrednotijo z eno do tremi točkami, pri vsaki nalogi pa je na voljo še prostor, kamor lahko napišejo, kaj lahko naredijo, da še izboljšajo svoje znanje.

Delovni zvezek vključuje še pet dvostranskih razdelkov z naslovom *Literature insight*, ki so namenjeni seznanjanju dijakov s klasično angleško literaturo. V vsakem razdelku je najprej na kratko predstavljen avtor, navedena so njegova pomembnejša dela, nato pa sledijo odlomki iz enega od teh del, ki so namenjeni bralnemu in slušnemu razumevanju, ter številne naloge, namenjene utrjevanju vseh štirih veščin, torej poleg bralnega in slušnega razumevanju tudi govornemu sporazumevanju in pisnemu sporočanju.

V petih dvostranskih razdelkih z naslovom *Exam insight* najdemo številne naloge, s pomočjo katerih se dijaki pripravljajo na izpite. Naloge so namenjene bralnemu in slušnemu razumevanju, govornemu sporazumevanju, pisnemu sporočanju in rabi angleščine. V vsakem razdelku so okvirčki z naslovom *Exam strategy*, kjer dijaki najdejo koristne napotke o tem, kako se lotiti reševanja določene naloge na izpitu.

V razdelku *Grammar reference and practice*, ki obsega dvajset strani (od 109 do 128), so na razumljiv način razložena slovnična poglavja, ki se jih obravnava v učbeniku. Teoretične razlage so opremljene s primeri rabe, nato pa sledijo naloge, ki služijo utrjevanju razložene slovnične strukture.

Na straneh 124 do 128 sledi deset razdelkov z naslovom *Pronunciation insight*, kjer so naloge namenjene učenju pravilne izgovarjave posameznih glasov, pravilnemu naglašanju besed in povedi ter intonaciji.

Na zadnjih sedmih straneh delovnega zvezka (str. 129–135) je razdelek *Wordlist*, kjer so v treh stolpcih po posameznih enotah navedene besede in zveze iz učbenika. Vse te besede in zveze so obdelane na enak način kot v enojezičnem slovarju, kar pomeni, da iztočnici sledi navedba besedne vrste, nato izgovarjava v mednarodni fonetični transkripciji ter razlaga pomena.

PRIROČNIK ZA UČITELJE

Priročnik za učitelje je v črno-beli tehniki z izjemo rešitev nalog, ki so natisnjene v modri barvi. V uvodnem delu je opisano, kaj sodi v učbeniški komplet *Insight Upper-Intermediate* (str. 6–7), podrobneje pa je opisana zgradba učbenika (str. 8–10), delovnega zvezka (str. 11–12) in programske opreme *Insight iTools* (str. 13). Na začetku vsake enote v priročniku za učitelje je kazalo, v katerem je navedenih vseh pet razdelkov (A–E) iz učbenika plus razdelka *Vocabulary insight* in *Review*, zraven pa je zapisana tudi ustrezna stran v učbeniku in v delovnem zvezku ter povezava na *Teacher's Resource Disk*. V priročniku za učitelje so poleg podrobnih metodoloških napotkov, ki pomagajo učiteljem pri izpeljavi učne enote, navedene tudi različne

ideje, ki jih lahko učitelji uporabijo pri poučevanju, omogočajo pa večjo fleksibilnost. Tako so, na primer, dodatne aktivnosti, s pomočjo katerih se lahko razvije nadaljnja diskusija, v priročnik za učitelje so vključene kulturološke in jezikovne opombe, dodatne aktivnosti za igro vlog, dodatne aktivnosti za utrjevanje pisnega sporočanja, opisane so dodatne aktivnosti, s katerimi učitelji lahko zaposlijo hitrejše dijake ali dijake z boljšim znanjem angleščine itd.

Del priročnika za učitelje predstavljajo tudi zapisi besedil slušnega razumevanja in rešitve vseh nalog v učbeniku in v delovnem zvezku. Priročniku za učitelje je priložen *Teacher's Resource Disk*, ki vsebuje dodatne delovne liste (*DVD extra worksheets*), delovne liste za vaje iz komunikacije (*communication worksheets*), projekte, vodnike (*How to ... guides*), jezikovno banko (*functional language bank*) in banko za pisanje (*writing bank*).

SKLEPNE UGOTOVITVE

Učbeniški komplet *Insight Upper-Intermediate* je zastavljen tako, da dosega vzgojno-izobraževalne cilje in standarde znanja, ki so opredeljeni v učnem načrtu oz. katalogu znanja za angleščino in ustrezajo stopnji znanja in starosti dijakov, ki jim je ta učbeniški komplet namenjen. S pomočjo tega učbeniškega kompleta dijaki nadgrajujejo že pridobljeno jezikovno in zunajjezikovno znanje ter izboljšujejo bralno in slušno razumevanje besedil v tujem jeziku ter govorno sporazumevanje in pisno sporočanje, vse štiri veščine pa so vključene tako, da tvorijo smiselno celoto. Besedišče je vedno predstavljeno v sobesedilu in ne le kot seznam posameznih besed, kar omogoča razumevanje pravilne rabe besede v sobesedilu. Prav tako je vzpostavljena povezava med besediščem, slovnico in pomembnim ciljem učenja tujega jezika, to je komunikacijo. Vsebina učbeniškega kompleta je ustrezno didaktično-metodično organizirana, prav tako pa je ustrezna tudi likovna ter grafična oprema, ki podpira poučevanje in učenje. Učbeniški komplet *Insight Upper-Intermediate* ustreza vsem omenjenim jezikovnim in jezikoslovnim kriterijem in je zato primeren za pouk angleščine kot prvega tujega jezika v tretjem in četrtem letniku gimnazije.

doc. dr. Alenka Vrbinc